

Titel: Socratis Aand, tilligemed en Recept, hvorved enhver ukysk Kone, skal nødes til at elske sin egen Mand og ingen anden.

Citation: "Socratis Aand, tilligemed en Recept, hvorved enhver ukysk Kone, skal nødes til at elske sin egen Mand og ingen anden.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 14, ?, 1771*, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_014-shoot-workid1_014_024.pdf (tilgået 17. maj 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 14

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

**Socratis Aand, tilligemed en Recept, Hvorved
enhver ukysk Kone, skal nødes tilrat elske sin
egen Mand og ingen anden.**

**Mahomet n'auroit-il pas emprunté de nons son
pas radis voluptueux.**

det er:

**Mon Mahomet ikke har laant af os sit vellystige
Paradiis?**

D. 1. B. p. 134.

Kiøbenhavn, 1771.

Trykk paa Forlæggerens Bekostning.

2
3

Det er unægtelig, at jo Tiden, der er en Kiede af lutter Afvexlinger, viser os mange Scener, hvor vi seer Prøver paa en total Svækkelse og en kiendelig Aftagelse i det Hele.

Naturen, der er med og om os, som den omhyggeligste og kierligste Moder er for lang Tid siden kied af længer at pleye os, siden Kunsten spiller Mester iblant os, og berøver os ved

4

den uskyldigste Omgang og Levemaade. Enhver, der kiender ret den Danske Nation, maa tilfstaee, at vi ere af Naturen dannede til at være et lykkeligt Folk, det er at sige, lykkeligt ved Naturen, uden at laane noget af andre Nationers Kunstgreb. Hvad skal vi slæbe Skummet af andre Nationer hid til os, for at lære at fornærme Naturen? Kan der ikke være os nok, om vi horer efter Naturen, uden at tage Kunsten til Hielp? Hvad nytter vor eget gode Naturel os, naar vi forderver det ved Blanding af alle Naturens Laster? Skal det være en Dyd eller en Last, at være en Abekat, naar man har Raad til at være fornuftig? Eller troer man, at en Lærvillighed af saa uægte et Slags, skal give andre Nationer et got Begreb om vor Smag eller Skiønsomhed? Røber vi ikke langt mere derved vor fordervede Skiønne-Krafts Smaahed, og ytrer os med der, vi burde tie med, Da Følgerne deraf aldrig kan blive os til nogen sand Nytte og andre Nationer til nogen virkelig Fornøyelse.

5

Alt hvad jeg har læst om Socrat, fornøyer mig, jeg leer, og denne Latter fører mig uformærkt til at eftertænke Mandens Karakter og Sindelag. Det har været arrig og forunderlig-fornøyetlig.

Men af alt hvad jeg har læst om Manden, er der intet, der mere kildrer mig, end hans

lærte Ligegyldighed, naar hans Kone tordnet og lynet.

Dette hans kolde Fornuftige, har ført mig og mine Tanker hen paa vore nærværende Mænd og vore nærværende Tider, begge, som syge, begge, som beklagelige, og vil jeg, saavidt mig anstaaer, male det ene med det andet med de Farver, som dertil bør laves.

Jeg nægter ikke, at der var ingen beqvemmere Tid, hvor vore Mænd kunde vise sig Socrater, endnu, da vore

Koner har faaet

6

en besynderlig Drift og Lyst til at prøve, hvordan det smager, at bære Buxerne, men vil det ikke engang kræves af vore Mænd, hvorfor de har vrist sig ligegyldige i den allervigtigste Handling, nemlig Mandens og Konens Ære? Dette Spørsmaal giver jeg enhver at besvare, som han lyster; men til Sagen.

Jeg indfinder mig ofte ved de offentlige Lejligheder, for at observere. Jeg spurgte forleden Dag en af vore beste og dydigste Mænd, hvordan det kunde være, at Frækhed i blanc Kiønnet tog saa meget Overhaand? han holdte for, at de mange slette Anledninger, der gives, synes at tage Fruentimmerne med Vold, og de af en besynderlig dansk Artighed ikke vil bære Tittel af Grumme, naar vore Mandfolk vil fiase med dem.

7

Jeg spurgte ham videre, hvorfor vore Mænd kunde være saa føyelige, naar deres Koner gik paa galne Veye, tie stille, og gar give dem penge til der Tøi, hvor udi de beskæmmer dem.

Han forsikrede mig, at det gik til uden Hexerie, og at ingen Mand gjorde dette, udenhan tillige selv havde skeyet eller vildet skeye; thi naar Mand og Kone er eens, har den ene intet at lade den anden høre.

Det kan være sandt, svarte jeg ham, men hvilken Skam vil det ikke blive for Natinnen, at begaae utæmmed Horerie, og skulde det ikke være mueligt, at finde paa et Middel, der kunde hæmme denne almindelige Løstgighed? Han mente, at man med første vilde sætte dette Spørsmaal ud tillige med en Belønning af Tusind Daler og et got Giftermaal for hvem der kunde best afhandle det: Her er Spørsmålet: Hvem, som kan opfinde et

8

sikker Middel til at standse gene Koners og Pigers Hore-Lyst, fortjener 1000 Rixdaler og et got Giftermaal; Belønningen bør Staten besørge da det Almindelige derved faaer nye og lykkelige Kræfter.

Vi seer vore Mænd at forfalde til en lastværdig Ligegyldighed i den vigtige Sag, at vedligeholde deres Koners og Døttres, Sønners og egen Ære; men hvor længe vil I, I Danske Mænd taale den Vanære, at Eders Koner og Døttre og Sønner skal overgive sig uden Skam og Blusel til det skiændige Horerie? Og ere I saa ulykkelig godtroende, at betro Eder længer til Eders Koners og Døttres Leye-Svende? Og skal de nedrige og fordervede Mandfolk gaae omkring i Byen at rose sig af, at de har gode og fede Conditioner hos Eders Koner, og at I lader, som I ikke veed noget deraf, eller gaaer ud, naar Eders Koners Leyesvende gaaer ind.

9

I vil svare, at naar en Kone og Datter har tabt al Skam, og ere blevne enige om at høre paa Kap med hinanden, da har en Mand ingen Lægedom, der kan kurrere denne Syge; men brave Danske Mænd! er det en Undskyldning for Eder? og bør Eders Misfornøjelse forføre Eder til at drukne Eders Jammer paa Bunden af en Brændeviins-Flaske eller sove Eders Huus-Plager bort i en Dalilæ Arme. See! saasnart man træffer Eder skyldig ved en eller anden af disse Lejligheder, eller ved andre disse Lignende, saa staaer jo den første Satz fast, at I ikke ere saa føyelige imod Eders Koner, uden fordi I enten har skeyet eller vil skeye. I roser af, at I har Socratis Aand, at I ere taalmodige Mænd, at I ikke vil see suurt til Eders Koner og Døttre, fordi de seer mildere til fremmede Mandfolk, end til Eder; men kan dette undskylde Eder, og mener I, at Philosophien, eller den philosophiske Høide bestaaer i, at vise Eder ligegyldige ved at see Eders Koner og Døttre at gaae paa forbudne Veye?

10

Nei aldeles ikke. Hvi tøver I med at vise, at I er Mænd? Lader mandige Gierninger vise andre Nationer, hvem I ere, saa at de skiælve ved, at være lastværdige. Staaer op til Hævn, førend baade Eders Siæle og Legemer ere befængte, og der ikke er nogen Lægedom mere, og anvender alle Kræfter paa at blive uskyldige, førend den guddommelige Vrede bryder ind og iler ned over Eders Huse og gjør vore Stæder til Fordærvsens Stæder og skrækkende Steen-Hobe.

Skal jeg rose en Fader, fordi han med koldt Blod og uden at blive rørt, kan see sit Barn midt i Ulykken? Dømmer Eder selv! kan jeg da rose Eder? Hvorfra skal jeg faae Aarsagen til sligt, da I selv nægter mig den? Gudfrygtige, uskyldige og dydige Mennesker læser allerede en modbydelig nye Frækhed i vore Koners og Døttres Ansigt, siden de har givet sig en nye og uindskrænket Frihed til Ukyskhed. De sukker, mm troe mig! de sukker

11

ikke uden at tænke paa Eder og Eders forunderlige og aldrig roesværdige Taalmodighed. Skal jeg lære Eder

Midler til at vise det Offentlige, at I ikke har Deel I Eders Koners og Døttres slette Vandel? Nei; læser Bibelen, saa faaer I at vide, hvad I skal gjøre, og vægrer Eder ikke ved, at kiøbe Eder en saa gammel Bog, hvis I ingen har, siden den kan lære Eder at være rene for den rene Guds Øine.

Lødsagtighed har taget Overhaand iblant os, og afløst Egennytte, der hidindtil bemestret os; see! denne er Tidens farlige Sygdom! og tænker ikke, at den siger intet! jo den er farligere, end man nogeusinde troer, dens Følger for Staten ere gruelige; jeg vil kuns deraf anføre nogle.

Naar det nu herefter bliver en Mode iblandt os, at sælge os, eller leye os ud til Liderlighed, som man kan sælge en Alen Knip-

12

linger ved Lys, eller leye en Anti-Pamels ud, saa, imens vi lukker vidt vore Dørre op for de vellystige Uteerligheder, slipper de raadneste Laster ind med, og gjør vore Huse til Slange-Reder og Hug-Orms Leyer, hvordan vil det saa komme til at see ud med vore Mænd?

De seer Ødelæggelsens Vederstyggelighed overalt i deres Huse; (thi naar de har forsømt at dræbe det Onde i Fødselen, vil det siden blive for sildig at reise sig paa Bagbenene, og heel unyttig at stampe imod Braaden) de vil da, ædte af Næg og fortærede af Græmmelse, tumble fra et til et andet liderlig Huus, naar de, efter at Rusen er udsovet, tænker efter, hvor mange dydige og ædle Skabninger, De kunde have frembragt, hvis de alene havde raadet for deres Koners Legemer.

Saa kommer Staten, og vil fordre brave Sønner og Døttre af vore Mænd, som en Rettighed og Rente af Landets Kierlighed,

13

naar Fienden er for Byen, men da er og forbliver der ingen Skabninger, som kan forsvare Landet; og findes der af en Hændelse en eller anden liderlig og forvoven Fugl, kan han ingen Nytte være til, da han i sine første Aar solgte sin Manddoms Styrke til de uteerlige Ægte-Koner og til Skiøgen.

Den, som bilder sig ind, at Staten formeres med Folk, naar man har fri Adgang til baade gifte Koner og piger og Skiøger, tager mærkelig Feil. Naar saae man deilige og yndige Blomster at groe paa en Steen, der maae tage imod et idelig Tag-Dryp? Naar saae man en Blanding af Metaller at udgiøre et reent Stykke Guld? Mon det er Deglens Skyld, eller dens, som kommer Tingene i Deglen?

Naar saae man en Urte-Potte, tilproppet med mangfoldige Slags Frøe at frembrinen ordentlig Vext. Her er en Recept, som

14

lærer at en Kone alene skal elske sin Mand, og ingen anden.

Tag M. d. L. d. P. s. og p. l.

Vil vore Mænd nu i Fremtiden sige, at de har Socratis Aand, da kan jeg ikke sige andet til deres Berømmelse, end at de har ikke andet at prale med, end en hedensk Aand, men gid alle vore Mænd havde og maatte fremdeles have en christelig Aand.

Et Par Ord

til

Ung-Karlene.

Der er et Ord, som sammenvæver Tusinde Ulykker for Eder; det visler omkring Eders lettroende Hierte, som en Slange omkring sin forgiftige Hule; neppe har Eders Hierte

15

bogstaveret det, førend den lumske Forgift udgydes i Eders Aarer; det er alene 2 Bogstaver, som vil gjøre Eders timelige Vee eller Vel; med et Ord at sige, det er det fatale Ord: Ja, der har skildt saa mangen brav Karl ved sin timelige Beroligelse, der har gjort saa mangen brav Karl lykkelig.

Det kommer an paa, at et Mandfolk raader over dette Ord, og Ordet ikke over ham; thi den Troldoms Kraft, der ligger skiult i det, kan ikke dæmpes fra den Tid, man er eller har gjort sig en Slave deraf. Dydige Mandfolk! gifter Eder, men ikke efter Modens Regler; thi saa faaer I en Skiøge, men om I aldrig vil tillade Eders Fornuft at være med i Spillet, saa tillad den alene paa dette Sted at spille Mester.

Et Par Ord til

Peber-Svendene.

I ulyksalige Narre, som peger Fingre af al

Naturens Orden; I ere lykkeligere, end I no-

16

gensinde veed af; jeg vil dog mælde en Smule om Eders virkelige Lyksalighed:

Ere I kyske, ere I nogle ret lyksalige Creature; thi da I nu ere ganske uviste, naar I maatte falde paa at ændre Eders naturlige Feil, og gifte Eder, om en Skiøge eller en reen Pige bliver Eder til Deel, ere I fornuftige og velgiørende imod Eder selv, og artig! det er imod Eders Vidende, naar I leve og døe Peber-Svende; har I hidindtil gjort den ærværdige Ægtstands Orden Tort, saa gjør I dog den menneskelige Forsigtighed Ære, ved at leve kyske og ugifte.